

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavlja:
celo leto naprej K 24—
pol leta " " " 12—
četr leta " " " 6—
na mesec " " " 2—

v upravitelju posojam:
celo leto naprej K 22—
pol leta " " " 11—
četr leta " " " 5,50
na mesec " " " 1,90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vsežajo.
Uredništvo: Knaflova ulica št. 5 (v prilici levo), telefon št. 34.

Inko je večji dan svetovne fizičnosti modelje na praznik.

Inserati veljajo: petrostopena petit vrsta za cakrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin.
Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijskih pogodbah po dogovoru.
Upravitelju naj se pošljajo naročnina, reklamacije, inserati itd.,
to je administrativne stvari.

Ponosoma slovenska velja 10 vinogradov.
Na pismena naročila brez istodobne vpadljive naročnine se ne osluša.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 88.

„Slovenski Narod“ velja po postri:

za Avstro-Ogrsko: celo leto skupaj naprej K 25—
pol leta " " " 13—
četr leta " " " 6,50
na mesec " " " 2,50

za Nemčijo: celo leto naprej K 30—
pol leta " " " 13—
za Ameriko in vse druge dežele: celo leto naprej K 35—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upraviteljstvo (spodaj, dvorišče levo). Knaflova ulica št. 5, telefon št. 34.

Nazaj v deželne zbore.

Dunaj, 19. marca.

Grof Stürgkh in Nemci so zaprli vrata parlamenta ter dvignili pri tem gorjačo, da izzenejo iz državnega zabora tudi narodnostno vprašanje. Narodnostni spori ne smejo več ovirati delovanja državnega zabora, ven ž njimi »v kronovine«, kjer naj se narodni boji »na domačih tleh« poravnajo. Grof Stürgkh pravi, da je to »plodenosen nauk« žalostno končujočega parlamentarnega zasedanja, in nemški odmev mu vriskajoče pritrjuje: »Nazaj v deželne zbrane!«

Medicina, ki jo je zapisal vodilni državnik hirurščemu avstrijskemu parlamentarizmu, je čudovito enostavna, ker je narodnostno vprašanje postalo tako ogromni činitelj vsega javnega življenja v monarhiji, da je obvladalo popolnoma tudi državni zbor, se ga hoče vlada rešiti na ta način, da ga iz državnega zabora kramamo ven vrže. Pametni ljudje bi rekli, da mora pošten združnik vse poskusiti, da bolezni izleči, ne pa da sme iz komodnosti, malodušnosti ali pa celo iz raznih nelepih namenov oddati bolnika — doktorju Eisenbartu, ter potem izjavljati, da je to najboljše sredstvo. Tudi vlada je dolžna pogledati nacionalnemu vprašanju v obraz ter podvzeti vse, da uredi to najvitualnež zahtevo države v zmislu pravičnosti in poštene poravnave nasprotjujočih si interesov posameznih narodov. Stürgkhov klic: »Ven iz državnega zabora« je predvsem priznanje lastne malodušnosti in nesposobnosti. Kakor njegovi predniki, takoj si tudi sedanjši šef vlade ne upa se lotiti narodnostnega vprašanja, katerega pravična rešitev je glavni, pa tudi neobhodni pogoj zdravejšega razvoja, dā, trdnega obstoja monarhije. Menimo pa, da ni le klic moralne strahopetnosti, ki zveni iz vladinega komunikeja. Je še nekaj hujšega. Stürgkhovo geslo je neovrljivo dokaz, da so za vlado merodajni edinole nemški interesi in ako nas goni ministrski predsednik z našimi zahtevami pred deželnim zborom, potem nas v popolnem soglasju z Nemci izroča res pravemu političnemu doktorju Eisenbartu. Ozrimo se predvsem na naše razmere. Kako je mogoče, da si

priborimo v koroškem, štajerskem in istrskem ter tržaškem deželnem zboru svoja fundamentalna narodna prava? Umetno prikrojeni volilni redi so nas v teh korporacijah potisnili v deloma prav neznavno manjšino, katera je dostikrat na milost in nemilost izročena nemškim, oziroma italijskim gospodarjem dežele. Te naše manjšine si svojih pravic ne morejo izvojevati, ker je njihovo orozje preslabo in ker jim predvsem manjka trdne opore, katero nam more nuditi edinole precizni, za celo državo veljavni okvirni narodnostni zakon. Baš zato, ker si »na domačih tleh« moremo izvojevati svojih pravic in ker odklanjajo naši narodni nasprotniki vsako pošteno spravo na podlagi enakopravnosti, baš zato nosimo svoje želje in zahteve pred forum državnega zabora, kjer nam je mogoče poiskati si zaveznikov, ki se borijo za iste cilje. Narodnostni spori so zastrupili parlament — to je res, toda zastrupili so ga, ker so se deželni zbori pokazali nezmožne reševati nacionalna vprašanja. Tudi v oinih redkih deželah, kjer so Nemci v manjšini. Poglejmo na Češko! Čehi so bili in so še pripravljeni se z nemškimi sodeželani pošteno sporazumi. Toda Nemci akceptirajo sporazume, ako se sklene po njihovem diktatu. Ker Čehi ta diktat odklanjajo, so Nemci z obstrukcijo onemogočili delovanje deželnega zabora. Vlada je nastopila ravno naročno, kaker pri nas. Če se naše deželnozbarske manjšine v boju za narodna prava postavijo proti deželnemu zboru — potem deluje celi vladni aparat v zavestni zajednicni z nemško deželnozbarsko gospodo za — delazmožnost deželnega zabora ter napenja vse sile, da brezuspeši taktiko slovanskih manjšin. Na Češkem je ista vlada najzvestejša zaveznička nemških obstrukcionistov ter jim pomaga, na vse kriplice. Akoravno pravijo Čehi, da bi deželni zbor nemško obstrukcijo tokrat prav lahko strl in predvsem mogel izvoliti deželni odbor ter tako napraviti konec neustavnim razmeram, se vlada vendar ne odloči razpisati deželnozbarske volitve. Za no je pač merodajen nemški veto. Vlada podpira nemško obstrukcijo na Češkem, ko pa vračajo Čehi v državnom zboru šibo za ognjilo, obsoja ob-

strukcijo na polna usta ter jo obtožuje zločinstva proti državi. Iz državnega zabora žene Čehi v deželni zboru, katerega vrata je sama zaklenila... Že edino to dejstvo ilustrira vso hinavščino Stürgkhovega gesla, ki ni ničesar drugačia kakor nemška parola, sprejeta sedaj tudi oficijelno in očitno v program avstrij. državnikov.

Tudi vladne parole pa se ne dajo vselej gladko vresničiti. Ravnotak, kakor svoj čas ni prav nič pomagalo, ko je ob prilikih debat in predlogov o draginji dovtipni poslane predlagal zakon z enim samim paragrafom: »Draginja je odpravljena« — tako tudi Stürgkhova zapoved, da se morajo narodnostni boji iz parlamenta izognati, ne bo nič, prav nič izdala.

Dokler avstrijski slovanski narodi ne dobe svojih »fundamentalalk«, tako dolgo se bodo morali boriti za svoja narodna prava tam, kjer je ta boji najbolj mogoč in najbolj učinkujč — v državnem zboru.

Stürgkhovo geslo na tem ne bo prav ničesar spremeno. Podučno pa je za nas vse, ker nam odkriva vso siromašnost oficijelne notranje politike, ter jasno priča staro resnico o popolni solidarnosti vlade in Nemcev v tej državi.

Manifestacija jugoslovenskih akademikov.

Iz Prage se nam poroča: Dne 17. marca se je vršil v Narodnem domu na Vinogradih velik shod celokupnega nacionalističnega slovensko-hrvaškega in srbskega dijaštvja, ki je najjasnej med vsemi dosedanjimi dokumentiralo, da so vse želje Italijanov glede Trsta samo iluzije, dokler imamo tako močno in enotno armado jugoslovanske akademische mladine. Shod je sprejel oster sklep proti dijaštvu na tržaški Revoltelli in žugal, da, če Italijani ne dajo takoj miru, bodo Jugoslovani stopili iz dosedanja mirnega svojega stališča. Pred dnevnim redom je v srce segajočem govoru govoril predsednik Vane Radet akademični mladini o 500letnici zadnjega ustoličenja koroskih vovod in o usodi, katero je

bolan je bil deček od prestarih razburjen.

Potreboval je več kakor štirinajst dni, da se je popravil in je bila mogoča preselitev v drug kraj, ki jo je Lupin smatral za potrebitno. Pa tudi gospa Mergy je bila šele tik pred preselitvijo toliko zdrava, da je moga iz hiše. Preselitev se je pod Lupinovim nadzorstvom izvršila ponochi, in to z največjo previdnostjo.

Lupin je peljal gospo Mergy in njenega sinčka v majhen kraj na bretonskem obrežju in jima za varstvo in postrebo pustil Viktorijo.

Tako končno ni nikogar več med Daubrecqom in med menoj, si je rekel Lupin.

On ne more gospo Mergyjevi in otroku ničesar ved storti in ona tudi s svojim posredovanjem ne more več provzročati težav.

Vraga, koliko neumnosti se je zgodilo!

Prvič sem se moral jaz dati od Daubrecqa razkrinkati, drugič sem

mu moral nazaj dati najlepše tvari, ki

sem jih dobil pri vlonu v enghiansko

viho. No, pa te že zopet dobim, danes

ali pa jutri, ne darujem mu jih ne.

Toda, cilju se nisem prav nič približal, in — groza! — čez dober teden

že prideta Gilbert in Vaucheray pred

porotnike.

Najbolj je Lupina bolelo in je

zelo, da je Daubercq njegovo tako

priravno stanovanje v ulici Chateaubriand denunciral policiji. Policia

je bila res preiskala vse stanovanje,

je dobila v roke različne papirje in je

dognala, da sta Arsen Lupin in Mi-

bridko zadebla naš narod. Referent For na zarič pa je izvrstno oslikal dogodek na Revoltelli in njih dalekosežni pomen. Govorili so nato dr. Leontič, dr. Ostožić, vnela se je burna debata, katero so izvajali na shodu navzoči klerikalni študentje, ki so pa kmalu moralni utiliti.

Iz Brna se nam poroča: Povodom dogodkov na tržaški Revoltelli sklicalo je jugoslovansko dijaštvu v Brnu dne 15. t. m. v Besednem domu shod, da protestira proti nasilju laških dijakov. Shoda se je udeležilo celokupno jugoslovansko dijaštvu, manifestirajoč obenem idejo edinstva. Shodu je predsedoval Slovenec cand. ing. Vagaja, ki je v svojem govoru poudarjal absolutno potrebo složnega postopanja vseh južnih Slovanov proti dogodkom v Trstu. Kot glavni referent je govoril cand. ing. Milan Vuletić. V svojem govoru je pokazal glavna krvica tržaških dogodkov, avstrijsko vlado, ki s tem, da ne ustanavlja slovenskih šol, ovira Jugoslovane v narodnostnem in gospodarskem razvitku, ter daje Italijanom priliko za izpade proti njim. Neprijaznost vlade se kaže v tem, da je stavila na dnevni red parlamenta istodobno z dogodki v Trstu predlog glede laške univerze, dočim niti najmanj pripravljena upoštevati upravičene jugoslovanske zahteve, pred vsem reciprocitetu zagrebškega vseučilišča. Ista omladina, prožeta z globoko objektivnostjo, mora najenergičneje protestirati proti sami misli, da se italijanska univerza osnuje v Trstu. Zadnji dogodki so jasno pokažali, kaj da bi bil namen te univerze in kaki neznosni odnosi so bili moralni nastopiti v Trstu v sled ustanovitve italijanske univerze v tem mestu.

3. Jugoslovanska omladina je prepričana, da je vse ono, kar je Jugoslovanstvo danes in kar bo v božičnosti, nastalo in mora nastati iz njega samega. Jugoslovanstvo je samo sebe dvignilo do današnje višine;

to ni plod slepega slučaja ali pa mora uvidevanje njegovemu obstanku vobče neprijetne oblasti. Usoda Jugoslovanstva leži brezpogojo v njejovih lastnih rokah. Izbradoča iz teža stališča apelira brnska akademika omladina na vso jugoslovansko javnost, da ta poleg svečanih manifestacij pokaze realno pojmovanje borbe proti Italijanstvu in da vsak pojedine se že v svoj žep in doneše svoj obol za ustanovitev slovenskih šol v Trstu.

Enoglasno je bila sprejeta sledenca rezolucija tov. Vuletića:

Jugoslovanska akademika omladina v Brnu, zbrana na shodu dne 15. marca 1914 v brnskem Besednem domu sprejema sledečo rezolucijo:

1. Jugoslovanska akademika omladina v Brnu protestira proti barbarizmu italijanske mafije napram jugoslovanskemu dijaštvu trgovske visoke šole »Revoltella« v Trstu.

umaknil. »Opičja kletka« je ostala prazna.

Lupin je po dolgem premišljavanju napravil drug načrt. Poklical je iz Marseillea enega svojih tovarisev, očeta Brindeboisa, časti vrednega bivšega prodajalca špecerijskega blaga, ki je imel zelo velik vpliv v Daubrecqovem volilnem okraju in se je strastno bavil s politiko.

Oče Brindebois je Daubercu iz Marseillea naznani svoj obisk in Daubercq je tega veljavnega volilca odlično sprejel. Dogovorila sta se, da bodeta naslednji teden skupaj obdelovali in se dogovorila o svojih važnih stvareh za blago domovine.

Volilec je predlagal malo restavracijo na levem bregu Seine, kjer je bila po njegovem zagotovilu kuhinja uprav čudovito dobra. Daubercq je ponudil sprejel.

Ravno to je želel Lupin. Lastnik dotedne restavracije je bil namreč njegov prijatelj in zaveznik in iz tega je črpal upanje, da se mu njegov načrt posreči in da dobi prihodnji četrtek Daubercqa v roke.

V ponedeljek tega tedna se je začela sodnijska obravnava proti Gilbertu in Vaucherayu. Zapazilo se je takoj v začetku in tudi mnogo obsojalo, da je sodni predsednik proti Gilbertu postopal posebno strogo in očitno pristransko. Lupin je spoznal iz tega pogubni vpliv Daubercqa.

(Dalej prihodnje)

LISTEK.

Kristalni zamašek.

Roman.

Francoski spisal M. Leblanc.
(Dalje.)

Pomagale vam bodo proti nadoru, ki ga dobite.

V trenotku, ko je Daubercq vzel pastilo, je skočil Lupin k vratom in je izginil iz sobe.

Cisto gotovo je, da sem polnoma poražen, je govoril sam sebi, ko je hitel po stopnicah. A vendar, končna šala se je obnesla. Stari šimpanz je prokleto neumno gledal, ko je dobil pastilo Gerandel.

Ravno ko je Lupin zapustil hišo pri vratih v železni ograji, se je tam ustavil avtomobil iz katerega je skočilo več oseb. Lupin je spoznal Prasvillea.

Gospod generalni tajnik policije, je govoril Lupin sam sebi, jaz vas spoštljivo pozdravljam. Sanja se mi nekaj, da si bodeva enkrat gledala oči v oči in jaz vas že sedaj pomilujem, zakaj moje spoštovanje do vas je kako neznavno in tisti pogovor z vami bo za vas prokleto neprijeten. Ce se mi ne mudilo, bi počakal na vaš odhod in bi potem sledil Daubercqu, da bi videl, kje ima skritega

otroka. A mudi se mi. In mogoče je tudi, da uredi Daubercq to stvar z otrokom telefončno. Torej ne trati časa in moči, Lupin, in hiti, da že vidijo Viktorijo, Ahila in pa dragoceni kovček.

Dve uri pozneje se je Lupin že nahajal v svojem skladislu v Meniliju. Pripravljeno je bilo vse in za vse slučaj. Tedaj se je iz stranske ulice prikazal Da

Po shodu se je takoj zbral med dajoštvom 100 K za slovenske šole v Trstu.

Porotno sodišče v Celju.

Pri tokratnem zasedanju porotnega sodišča sta prišla na vrsto le dva slučaja. V pondeljek (16. t. m.) je stal pred porotniki Alojz Godler zaradi udodelstva tativne iz navade, v torek 17. t. m. pa Alojz Polak zaradi udodelstva goljufije.

Alojz Godler, doma iz Zagreba, pristojen v Zakot pri Brežicah je obtožen, da je po večkratnem kaznovanju zaradi tativne kot tat iz navade ukradel Janezu Bogoviču iz Černca v gotovini 125 K, hlapcu Miklavžu Marušu iz Zagreba pa sraico in en par nogavic v vrednosti 5 K 50 v. Janez Bogovič je imel shranjen denar v nezaprti miznici; to neprevidnost je uporabil Godler in je vzel denar, ko se je Bogovič za kratek čas iz gostilne odstranil. Hlapca Miklavža Maruša je pa Godler okradel takrat, ko je še služil pri Maruši. — Ker je bil Godler zaradi tativne že desetkrat zaprt in znašajo njegove kazni vsega skupaj že več kakor 6 let ter je bil tudi že v prisilni delavni v Messendorfu, so v zmislu njegovega priznanja porotnik obe vprašani zaradi tativne potrdili ter je sodišče Godlerja odsodilo na tri leta ječe. — Godler je kazen sprejel in jo bo odsedel v Mariboru.

Alojz Polak, star 25 let, rojen v Kapelah pri Radincih, je vzliz svoji mladosti že neštetokrat kaznovan goljuf. Tokrat je obtožen, da je 6. grudna 1913 v Messendorfu pri Gradcu ogoljufal Ludmilo Wartbüchler za 20 K na ta način, da se ji je zlagal, da je njen brat, ki služi v Gradcu pri vojakih, umrl in se mu mora kupiti venec in sveče; dalje je obtožen, da je 8. grudna 1913 pri Mariboru izvabil Andreja Vohl, viničarju pri Mariboru, znesek 87 K, češ, da ga je okrajno sodišče kot sodnega adjunkta poslalo, da sklene poravnavo med njim in sosedom Pinič, ki sta se toževala zaradi žaljenja časti. Dne 10. decembra 1913 se je izdal kmetici Frančiški Herle za davčnega adjunkta, ki je pripovedoval, da od sedaj naprej ni treba več dakov plačevati, samo 20 K še mora sedaj plačati, kar je Fr. Herle res storila. K sreči je dobila denar nazaj, ker je s svojim sinom takoj po tem goljufa zasledovala, ga dobila v gostilni pri Dernovšku v Hrastniku in denar od njega zahtevala. Ker je Polak takoj na to iz gostilne izginil, ga orožniki niso mogli prijeti. Polak je poskusil potem še svojo srečo pri Janezu Helešku pri Sv. Štefanu in pri Jakobu Golobu pri Sv. Krištofu, temu je lagal, da je poslan od okrajne sodnije, ozir. od okrožne sodnije celjske, da iztira stroške za zapor njunih sinov. Pri obeh mu je spodeletelo. Polak je tudi tožen zaradi poneverbe havelka, na škodo sestrične Rampre v Gradcu in prestopka vlačuganja. Ker je Polak goljufijo priznal in iz mnogih predkaznjiv sledi, da je res goljuf iz navade, odsodilo ga je sodišče po pravoreku porotnikov na 4 leta ječe. Od prestopka poneverbe in od prestopka pohajkovanja je bil Polak oproščen.

Hrvaški sabor.

Hrvaški sabor še vedno nadaljuje adresno debato. V sredo je govoril vodja Starčevičeve stranke prava dr. Mile Starčevič. Govoril je polnih šest ur. Razpravljal je o postanku in razvoju stranke prava, o naukih dr. Ante Starčeviča, o razmerju med Hrvati in Srbi, o svoji stranki, o zadevi njegove neizročitve sodišču, in o najrazličnejših drugih stvareh. Začetkom so poslanci pazno poslušali njegova izjavjanja. Ko pa le ni hotel končati, so drug za drugim zapuščali zbornico, da je dr. Starčevič končno govoril samo predsedniku, svojim pristašem in praznim klopmi.

Svoj govor je zaključil ob 11. ponoči.

Včerajšnja seja se je pričela ob 12. opoldne.

Prvi je govoril Ljuba pl. Babić, znani hrvaški pisatelj Šandor Gjalski. Reagiral je na napade dr. M. Starčeviča, ki mu je očital madžarstvo. Rekel je med drugim:

»Dr. Starčevič se je dotaknil tudi vzrokov mojega izstopa iz državne službe. Dasi nerad, vendar moram stvar pojasniti. Bil sem uradnik pod grofom Khuenom, ki me je, kar je treba priznati, zelo čislal in me tudi postavil na posebna mesta. Zgodilo pa se je, da sem pokojnega dr. Davida Starčeviča zagovarjal pred tovarši radi njegove znane afere. Pri tem so mi uše besede, ki bi jih kot uradnik ne bil smel rabiti. Moji tovarši so me radi tega denun-

cirali. Zbog tega sem bil obsojen v izgubo pravice do napredovanja, bil pa sem preponosen, da bi se bil proti temu pritožil. Dasi sem bil opetovan predlagan za avansira, vendar me je bao grof Khuen vedno izbrisal. Vzrok, da nisem avansiral, je bil torej ta, da sem tudi kot uradnik ostal patrijot. In mnenja sem, da sem lahko ka na to ponosen. Jaz sem na drugih poljih deloval za narod in ga skušal obogatiti in zdi se mi, da sem v tem oziru, ne da bil neaktiv, v polni meri storil svojo dolžnost.«

Za Babičem je govoril poslanec dr. Ivo Frank, ki je v obsežnem govoru zavračal napade posl. dr. M. Starčeviča na frankovsko stranko.

Razdelitev Avstrije.

»Novoje Vremja« in za njim pariški »Temps« priobčujeta intervju z neko visoko stoječo rusko osebo, ki je baje izjavila, da v tem trenutku misli nobeden na vojno. Oboroževanje se vrši le, da se ohrani mir. Najboljša garancija za mir v Evropi je zveza med Rusijo, Francosko, Nemčijo in Anglijo. Taka zveza bi tudi ne naletela na prevelik odpor. Alzaško-lotarinško vprašanje bi se dalo rešiti v obojestransko zadovoljnost. Nemčija bi morala dobiti koncesije na drugem polju, kar bi bilo tem ložje, ker bi utegnile pripasti Nemčiji po taki zvezi zapadne provincije Avstrije, dočim bi mogla Rusija uresničiti svoje namene glede vzhodnih provincij. Uresničenje tega programa bi takoj napravilo konec oboroževanja. Ta načrt pa je našel tudi že odmev v Parizu in Berolini in tudi nova romunska politika dela na to.«

Novo italijansko ministarstvo.

Novo italijansko ministrstvo je sestavljeno sledeče: Salandra predsedstvo in notranje, Martini kolonije, Dar i justica, Rubin i zaklad, Rava finance, Springardi vojna, San Giuliano zunanje, Millo mornarica, Riccio poljedelstvo, Daneo nauk in Confelli javna dela. Kabinet Salandra je ministrstvo liberalne koncentracije, njegov program, ki ga bo Salandra prihodnje dni razvil, bo najbrže manj demokratičen kakor Giolittijev program. Pa tudi Salandra bo vstrajal na prioriteti civilnega zakona pred cerkvenim zakonom in govoril za demokratično davčno reformo. Radikalci, ki so vrgli kabinet Giolitti, niso bili vpoštovani. V splošnem je bil novi kabinet simpatično sprejet, vendar pa je vprašanje, če se bo dolgo vzdržal in ne manjka glasov, ki pravijo, da se bo Giolitti kmalu vrnil na svoje mesto.

Rochette — Calmette — Caillaux.

V torkovi seji francoske zbornice je prišla na razgovor zoper afera Rochette. Ze pred 2 letoma se je govorilo o nepravilnosti v tej zadevi. Takrat je bil Rochette na zahtevo njegovega nasprotnika protipostavno arretiran in poslana zbornica je izvolila preiskovalno komisijo, katere načelnik je bil Jaures. Preiskava je bila brezuspešna. Prejšnji teden pa je Calmette, zasledujoč svoj sklep preganjanja Caillauxa, prišel s trditvijo, da je Caillaux pregovoril leta 1911 ministrskega predsednika Monisa, da je dal generalnemu prokuratorju Fabresu naročilo, da odlaša z obravnavo proti Rochettetu. To je baje dokazano. Prišlo je vsled teh razkritij do strastnih prizorov v zbornici, končno pa je zbornica zoper imenovala preiskovalno komisijo v aferi Rochette ter ji dala tudi pravico razsodbe. Posledica teh najnovejših razkritij je bila, da je podal tudi mornariški minister Monis svojo demisijo. To pa je le prva posledica smrti Calmetteja, druge ji bodo sledile.

Angleško vojno brodovje.

Mornariški minister Churchill je v poslanski zbornici pri obravnavi mornariškega programa izjavil, da namerava dograditi Angleška osmo eskadro vojnih ladij v istem času, ko bo imela velesila, ki pride glede moč vojnega brodovja takoj za Anglijo, zgrajenih pet eskader. Ta moč vojnega brodovja je normalna in pravilna. Angleška bo natančno sledila vaski pospešitvi, pa tudi vaskemu odjenjanju te velesile in bo spopolnevala svojo organizacijo samo v toliko, kolikor bo ta neobhodno potrebno. Kat se tiče izdatkov za nove zgradbe, bodo ti za leto 1915/16.

novemški kakov za sedaj. Pri tem stavi pa so vračaniani tudi izdatki za novo kurjavo za zrakoplove in letala. Cile de težkih letal je omesil, da bodo dobila težki bombe, ki jih bodo lahko metala na ladje. Od velikih zrakoplovov je do sedaj zgrajenih ali pa se gradi 15, med njimi je 10 velikih in srednjih s povprečno hitrostjo 45 angleških milij na uro. Prehajajoč zoper na vojno brodovje, je izjavil, da bodo imeli tri nove ladje topove s kalibrom 15 col. Anglia bo imela 10 ladij s takimi topovi v času, ko ne bo imela nobena druga država dveh takih ladij. Koncem 1914/15. bo na razpolago tudi 70 oboroženih trgovskih ladij. Anglia vstraja tudi na 60% standardu novih velikih vojnih ladij. Letos bo zadostovala zgradba 4 vojnih ladij. Anglia bo tudi varovala svoje interese v Sredozemskem morju ter ne bo sklepal nikakoršni posebnih obveznosti. Vlada hoče imeti leta 1915. v Sredozemskem morju 8 vojnih ladij in sicer 6 dreadnoughtov in 2 Nelsona. Izhodišče bo otok Malta. Poleg teh ladij bo imela Angleška tam še 4 oklopne križarke. Končno pravi: Moč angleškega vojnega brodovja je edini faktor za ravnotežje, za varnos Angleške in za svetovni mir. — Unionist Lee s tem izvajanjem ni bil zadovoljen ter je zahteval, da ima Anglia v Sredozemskem morju vsaj toliko vojnih ladij, kakor jih ima tam Italija.

Štajersko.

Iz Dobove pri Brežicah. Volilni imeniki za občinske volitve v Vel. Obrežu so razpoloženi. Kdor se zanima za izid volitev, si jih lahko ogleda.

Iz Celja se nam piše: Da imajo na Zidanem mostu zgor nemški poštni pečat, je nekaj umljivega. Komu li mar za tako vsakdanjost na slovenski grudi! A čuje drugo narodno! Lansko jesen je bilo posloplje zidanimoške šole tudi zunaj potreblno pravljeno, odnosno pobeleno. Vse je urejeno, le napis šole še ni do danes dogovoren! In tu tiči zajček. Tamkajšnji slovenski krajni šolski svet še ni na jasnom radi tega sitnega napisa na slovenski šoli. Da pa ne bo zamere ne gor — ne dol, ne na desno, ne na levo, bo pač najbolj proročljivo naslednje: treba bo naročiti dve plošči, eno z nemškim, drugo s slovenskim napisom. Kadar bo pihjal zahodnik, se razobesi slovenski, pri severu pa na vsak način nemški napis! — In mirna Bosna!

Iz Celja. (Sedemdesetletnica dr. Josipa Serenca.) Celjska čitalnica in Posojilnica skupno z vsemi celjskimi narodnimi društvami priredili v sredo, dne 18. marca zvečer v Narodnem domu v programu dr. Josip Serenec sedemdesetletnice izborne uspelo slavnost. Prireditev je obsegala dva dela: slavnostno zborovanje v malih dvoranah Narodnega doma in banket v veliki dvorani. Slavnostno zborovanje je otvoril dr. Juro Hrašovec s prisrčnim nagovorom na jubilanta, ki so ga mnogoštevilni zborovalci ob vstopu v dvorano burno pozdravili. Slavnostni govor je imel urednik Janko Lešničar; priobčimo ga na drugem mestu. Po tem je orisal notar Lovro Baš delovanje dr. Serenca v celjski Posojilnici. Bil je v načelstvu tega zavoda od njegove ustanovitve l. 1881. od l. 1888. pa do danes je predsednik načelstva. Nemore se dovolj oceniti Serenecovo neutraljivo delo za ta zavod, ki je vsled njegovega skrbnega gospodarstva rastel, si pridobil vedno več zaupanja in je danes eden izmed najuglednejših na Slovenskem. Globoko jmeni se je dr. Josip Serenec za hvaljeval vsem tem govornikom in je omenjal, da se je v svojem življenju držal vedno načela: gledaj na stvar in ne na osebo. V zadoščenje mu služi, da je pomagal vsa tudi dolga leta, kar je v Celju graditi z drugimi vred podlago za naš nadaljnji razvoj. V političnem svojem življenju se je držal ideje, da nas mora voditi pri delu za narod ljubezen in sloga, da se morajo skupno vse sile upreči za dviganje našega ljudstva v političnem in gospodarskem oziru. Pri banetu, ki se ga je udeležilo okoli 100 oseb, je sodeloval salonski orkester Narodne godbe in Celjsko pevsko društvo. Bilo je živahnino in veselo: zbrali so se ne le številni zastopniki celjskega slovenskega meščanstva, došlo je tudi veliko gostov iz raznih spodnještajerskih mest. Kolo napitnic je otvoril dr. Juro Hrašovec. Poudujajoč, da moramo ceniti v današnjih časih, ko se za denar vsak dan prodaja politično preprčanje in osebno poštenje, toliko bolj dr. Serenec možnost in značajnost. V imenu odvetnikov je napisil jubilantu dr. Jurčetu, v imenu koncipijentov, ki so kdaj delili v dr. Serenecu pisarni, dr. Josip Vrečko, v imenu Zadružne zveze in izvrševalnega od-

bora narodne stranke dr. Anton Božič. Govorili pa so še napitnice za stopniki vseh celjskih narodnih društv in korporacij, tako da se je banket zavlekpel pozno v noč. Pisane in brzoljubne čestitke so poslali: Družba sv. Cirila in Metoda, dež. posl. dr. Kukovec, Zveza slovenskih odvetnikov v Ljubljani, Zveza južnoštajerskih obrtnih zadrug, županstvo občine Celjska okolica, Slovenska čitalnica v Trstu, prof. dr. Iliešić, Slovenska čitalnica v Mariboru, Feliks Ferk iz Maribora, vpok. prof. Hauptman, Maks Detiček iz Skadra, Narodna čitalnica v Žalcu, dr. Goriček iz Sv. Lenarta, dr. Goričar, součenec dr. Serenec Šanti v Gorici, Ormoška čitalnica, dr. Glaser iz Maribora, dr. A. Žizek iz Ormoža, dr. Rajh in dr. Pirnat iz Gradca, Roš iz Hrastnika, dr. Treo iz Gorice, Janko Babnik z Dunaja, »Triglav« in »Klub na prednjih akademikov«, Čitalnica v Konjicah, prof. Vodnik, dr. Fric Babnik z Dunaja, Joško Rajh z Mote, dr. Ipavec iz Št. Jurja ob J. ž., nadkomisar Voh, Dragotin Hribar, ravatelj Lorenc in Šaleška posojilnica v Velenju. H koncu moramo omeniti tudi izborni kuhinjo in klet gostilnica Robeka v Narodnem domu, ki je zadovoljil vse goste. In to je za bankete tudi nekaj izvanrednega.

Slovensko gledališče v Mariboru. Ponovno opozarjam slovno občinstvo posebno iz okolice, da si naroči vstopnice za nedeljsko večerni predstavo »Quo vadis?« že sedaj v predprodaji, ker kakor kaže sedanja razprodaja, ne bo v nedeljo več vstopnic na razpolago, vsaj ne za boljše prostore. Igra se ne bo več ponovila, ker se igrajo 5. aprila pasijonske igre in s tem zaključimo letošnjo sezono. Torej vsi v nedeljo v Narodni dom! Predprodaja vstopnic pri g. Weixlmu, Glavni trg 22.

Koroško.

Drobne vesti. Koroški obrtniki se silno pritožujejo, češ, da ne morejo dobiti nemških vajencev in morajo jemati v službu hrvaške vajence, ki so sicer v obče pridni in zelo porabni, vendar pa niso Nemci in se tudi ne dajo ponemčiti. — Zagoneten napad. V soboto je prišel k posestnici Ani Muhrvi v okolici Vošperka neznan človek. Ko ga je Muhrva vprašala, kaj želi, je potegnil samokres in je ustrelil na nj. Zadel jo je v usta, krogla je obtičala v nebuh. Nato je napadalec pobegnil. Do sedaj nimajo o njem še nobene sledi in ga tudi klub natančnemu opisu nihče ne pozna. Poslali so tudi za njim policijskega psa, ki po je popolnoma odrekel in je začel goniti v bližnjem gozdnu divjadi. — Smrtni padec iz vlaka. Na progi Trbiž-Pontebu je padel iz delavskega posebnega vlaka neki laški delavec, ki se je preveč nagnil čez okno. Našli so ga z zlomljenim vratom mrtvega ob prog.

Primorsko.

Sankcijoniran zakon. Cesar je sankcijoniral zakon, ki ga je sprejel goriški deželnih zbor glede delitve občine Marijan.

Goriške občinske volitve so že razpisane in sicer volijo tretji razred dne 29. marca (1. aprila, eventualno ožja volitev), drugi razred dne 2. aprila (4. aprila, eventualna ožja volitev) in prvi razred dne 6. aprila (8. aprila vent. ožja volitev). Za te volitve vlada po vseh političnih barahir izredno zanimanje.

Zahtevajmo odškodnino za Sočo. Kakor je bilo posneti iz časnikov, je nameravano pri Kobariu zgraditi veliko elektrarno z vodno močjo reke Soče, ki bi proizvajala energijo za Trst in Istro. Pri tem bi morale biti odškodkovane najmanj tri vasi brez drugih intersentov. Na Trnovem se je nekaterim dotednji svet že odkupil, in ker je tvrdka inozemska, so tudi dotedne pogodbe spisane v inozemskem jeziku. Slovenec nima sreče; še to, kar ima, proda po tuje, tako, da ne zasluži domaćin niti pri pogodbi nič. Posledica bo, da izgubimo najlepši, od našega pesnika opevani del Soče — brez primerne kompenzacije. Ali bi ne bilo prav, vi Srpeničani in Žagarji, od sveta zaplankani, da zahtevamo kot odškodnino za naše pravice mogočne reke Soče, ki bo izginila na podzemelski poti, električno zelenlico med Sv. Lucijo in Bovcem, oziroma Kranjsko goro? Biser naših planin je Soča in za to lepoto laško zahtevamo tako odškodnino.

Preostoloslednik Franc Ferdinand, ki biva sedaj s svojo družino v Miramaru, je obiskal v sredo Barsovje in se je vozil z jahto »Lacroix« ob tržaškem obrežju. Posetil je tudi nemško ladjo »Breslau

ga vprašanja, podrobno narodno de-
lo, nam nalaga ogromne stroške; na-
vezani za smo zglod na samopomoč.
Iztikajoč za novimi viri dohodka,
smo začeli zalagati razglednice z na-
rodni motivi; Zliska noša, vojvod-
ski prestol. Z uspehom smemo biti
zadovoljni: več tisoč teh naših raz-
glednic je že romalo med narod. Ni
bila toliko dobra tehnika, da so se
prikupile naše razglednice, ampak
motivi sami na sebi, ki vzbujajo tuž-
na, a vendar ponosna čustva v srcu
vsakega rodoljuba. Uvažajoč dej-
stvo, da Slovenci še nimamo zavoda,
ki bi nudil narodu ceniš slik, pred-
stavljočih naše zgodovinske spomini-
ne ter tako vzbujal oni domovinski
čut, ki ga še pogrešamo v toliki meri,
uvažajoč nadalje, da so se prikupile
narodno posebno razglednice, pred-
stavljoče Vojvodski prestol in po-
sebno še z ozirom na 500letnico usto-
ličenja zadnjega koroškega vojvoda,
ki jo letos obhajamo, — je društvo
»Gorotan« založilo slike Vojvodsko-
ga prestola v močno povečani obliki,
primoč za stenski okras in v še
boljši tehniki. Apeliramo na rodoljuba-
na srca: Ne bi je smelo biti sloven-
ske hiše, kjer bi se ne nahajala podoba
Vojvodskoga prestola, tega simbola naše nekdanja moči in slave, ne
šole, ki bi ne rabila te slike kot učilo
pri zgodovinskem pouku. Cena je
nastavljena tako, da si jo vzlič izbor-
ni tehniki lahko vsak naroci. Komad
50 vin., po pošti pa 70 vin. Čig. učite-
lje še posebej prosimo, da priporočajo
našo sliko ob priliki učitelj zbro-
vanj, kakov tudi v šolah učencem.
Obrāčamo pa se s prošnjo tudi do
prečastite duhovščine, do vseh rodo-
ljubov, da priporočajo to sliko v na-
havo raznimi izobraževalnimi društ-
vom. Društvo »Gorotan« se obenem
prav toplo zahvaljuje onim rodoljubom,
ki so nam že dobrohotno pomagali
polniti blagajno, ki je prispev-
kov toli potrebna. Naročila spreje-
ma: Pavel Koschier, učitelj v Velikovcu
na Koroškem. Da se nam olaj-
ša delo, prosimo, da se pošle denar v
naprej, kar je najbolj enostavno, ali
da ga sprejmejo po povzetju. Rodoljub,
ki bi bili voljni pomagati pri
razpečavanju teh naših slik, pošljemo
zahtevano število kosov s priloženim
čekom. V nadi, da ne prosimo
zastonji pomoči, beleži z rodoljubnimi
pozdravi društvo »Gorotan«.

Dnevne vesti.

+ **Kritika klerikalne politike.** Znano je, da je dr. Susteršič odstopil kot predsednik parlamentarnega hrvaško - slovenskega kluba na Dunaju in da je bil na njegovo mesto izvoljen poslanec dr. Korošec. Iz izjave, ki jo je glede te sprememb v vodstvu hrvaško - slovenskega kluba priobčil dr. Susteršič v "Slovencu", bi se dalo sklepati, da je dr. Susteršič **pravilno** odložil predsedstvo. Temu pa ni tako: dr. Susteršič je bil **prisiljen** odložiti predsedstvo. To je razvidno iz članka, ki ga je priobčil dr. Brejc v celovškem "Miranu" pod zaglavjem: »Tako ne gre več naprej!« V tem članku piše dr. Brejc med drugim: »Revizija naše politične taktike na Dunaju je nedolžljiva in neobhodno potrebna, če se hočemo obvarovati še večje škode. Dne 1. marca t. l. se je govorilo o tem v seji centralnega izvršilnega odbora Vseslovenske ljudske stranke. Pada-
le so zelo ostre besede... Že danes pa lahko konstatiramo krvavo potrebo, da postane slovenska politika v državnem zboru bolj odločna, bolj enotna in bolj smotrena. Popustljivosti, kakor smo jo zadnje čase opažali v vodstvu slovenske politike na Dunaju, ne moremo odobravati, sicer bi bili sokrivi neuspehov, ki jih gotovo rodi... In na drugem mestu nadaljuje: »... ni dobro, ni zdravo, da je načelnik hrvaško - slovenskega kluba dr. Susteršič obenem deželni glavar. Kot deželni glavar ima posebne dolžnosti do kranjske dežele, ki ne da bi se vselej morale strinjati z interesu izvenkranjskih Slovencev. On je odgovoren za gospodarsko politiko stranke na Kranjskem, kar ga lahko spravi v navskriž s potre-
bami Vseslovenske ljudske stranke. Slovenska politika na Dunaju pa za-
hteva voditelja, ki nima vezanih rok po svojih uradnih dolžnostih, ki je na zgoraj popolnoma **neodvisen** in brez ozirov na levo in desno všikdar stori le to, kar on sam in njegov klub kot koristno spoznata **za cel narod**... Iz citiranih dr. Brejčevih izvajanih je razvidno dvoje: 1. da je bil dr. Susteršič **primoran** odložiti pred-
sedstvo hrvaško - slovenskega kluba in 2. da slovenska politika v par-
lamentu **pod vodstvom** dr. Susteršiča ni bila odločna, ni bila enotna in ne smotrena, marveč **popustljiva** in to zategadel, ker je imao dr. Susteršič kot voditelj **vezane roke**, ker je **odvisen** na zgoraj in ne dela tega, kar je koristno za cel narod, marveč samo to, kar je v hasek gospodarski

politiki klerikalne stranke na Kranjskem. Dr. Brejc torej očita dr. Susteršiču na rahlo prav isto, kar mu očitamo javno in očitno že leta in leta: da je prodajal slovenske narodne interese za klerikalne stranske koristi in da je čisto navadno orodje vlad mož, ki si je dal za svojo **neverjetno popustljivost v narodnih vprašanjih bogato plačati** v obliki raznih subvencij klerikalni gospodarski organizaciji na Kranjskem in v obliki raznih zakonov in razsodb, ki so zgolj v strankarskem interesu klerikalne stranke.

+ **Državnozoborska volitev na Notranjskem.** Klerikalna stranka kandidira na mesto umrlega dr. Žitnika v notranjskem volilnem okraju deželnega tajnika dr. Lovra Pogačnika. Glasom poročila klerikalnega glasila je navdušenje za kandidata dr. Pogačnika **velikansko**. To **velikansko** navdušenje mora sveda imponirati. Žal, da ne vemo, iz česa izvira to velikansko navdušenje, saj gospod dr. Pogačnik doslej v javnosti še nikoli ni takoj niti tega ni storil, da bi mogli normalni ljudje zanj sploh navdušeni biti kaj še velikansko. Če so klerikalci velikanško navdušeni za dr. Šusteršiča, je to umevno, saj jih je vodil v mnogih bitkah k zmagi, a dr. Pogačnik, naj je sicer tudi vse časti vreden gospod, je bil doslej vendar popolnoma brezpomemben človek, o katerem se je vedelo, da koraka na celu Čukov in popisuje pri deželnem odboru brez dvoma samo s koristnimi stvarnimi papiri. Od kod torej to velikansko navdušenje?

+ **500letnica ustoličenja koroškega vojvode.** Minilo je sedaj 500 let kar je bil zadnji vojvoda na Koroškem ustoličen v slovenskem jeziku. Slovenski narod je bil takrat že popolnoma v sužnosti nemškega fevdalizma, a če tudi je bilo ustoličenje v slovenskem jeziku le še nekaka tradicionalna slavnost, ki je imela nekaj državnopravnega pomena samo za gospodijoči sloj, za nemško plemstvo, vendar je gotovo, da je bilo to ustoličenje **velevažno moralično pripoznanje slovenske narodnosti in posredočenje prvenstva Slovencev v okviru takratne Koroške**. Pred petsto leti je bil zadnji vojvoda ustoličen v slovenskem jeziku, potem je ta tradicionalna manifestacija ponehala — **brez ugovora in brez odpora od slovenske strani**. Slovenski narod je bil že tako potlačen in oslabljen, da se tuji sili ni ustavljal, ampak klonil glavo in se molče udal v svojo brezpravnost. Ravno zato je bilo samo na en način obhajati 500letnico, kar je bil zadnji vojvoda v slovenskem jeziku ustoličen: s črnimi mašami in romanjem na Gospodovsko polje. Čehi romajo na Belo Goro — pri naših prežalostnih razmerah je pa skoro izključeno, da bi se kaj takega posrečilo v velikem slogu. Za predrebo impozantne manifestacije na Gospodovskem polju, za predrebo romanja, ki naj bi opozorilo vso avstrijsko javnost, da Slovenec še živi in da rekrumira tiste pravice, ki so mu bile z vladarsko prisego na gospodovskem polju pripoznane, pa moči na rodno-napredne stranke ne zadostujejo. To bi se dalo samo z združenimi močmi in skupnimi žrtvami vprizoriti. A kdo naj na kaj takega misli spriča nestrprega stališča, ki ga vzema klerikalna stranka celo v narodnih stvareh, kdo naj na to misli spriča dejstva, da klerikalcem ni prišlo niti to na um, da bi bili za ta dan poskrbeli za črne maše. Slovenska mladina, polna idealnega navdušenja za narodne pravice, je hotela z mošč obhajati 500letnico. Vsa mladina je bila v tem edina, kajti čutila, da na ta način najdostojnejše obhaja ta dan. Toda šolske oblasti nima pravega smisla za čustva slovenske mladine. Schillerjeva proslava je bila obligatorična, tudi proslava bitke pri Lipskem je bila za slovenske dijake obvezna, dasi je bil v tej bitki odločen propad avstrijske vejlave na Nemškem in ustvarjen temelj pruski mogočnosti. Avstrijsko vojno ministrstvo je prepovedalo oficirjem udeležiti se nevojaških proslav bitke pri Lipskem, naši dijaki pa so bili prisiljeni jo poveličevati. Zdaj jim pa šolske oblasti niso dale prostega dne, da bi obhajali 500letnico zadnjega ustoličenja koroškega vojvoda v slovenskem jeziku. Da ne rečemo kaj hujega: malenkostno je bilo to stališče šolskih oblasti na vsak način in je moralno razgreti to mlado kri, ki se ne zna hladno računati, ampak se vedno ravna po svojih čustvih. Dijaki so sklenili »stavkati, izostati v sredo, ko je itak samo dopoldne poduk, iz šole in se korporativno udeležiti maše pri franciškanih. Naj kdo reče in že misli o šolski disciplini kar hoče, naposlед dijaki vendar niso nikaki kaznjenici, ki bi se ne smeli ganiti, ampak imajo tudi pravico, obhajati na dostojen način tako obletnico. Seveda so gre-

šili proti šolski disciplini, ali olajševalno je zanje vsekakor to, da niso našli na merodajnih mestih razumevanja za njihove težnje in da niso bili dobro podučeni, da se dajo taka dovoljenja tudi izlepa doseči. Pravčasna prošnja na deželnih šolskih svetov bi bila po našem mnenju gotovo ugodno rešena. Toda, kaj ve mladina o takih stvareh! Dijaki so hoteli najprej korporativno stavkati, a nastalo je od klerikalne strani neko intrigranje, ki je to deloma preprečilo. Ali so hoteli mar klerikalci nastopu dijašča pritisniti posili kak strankarskopolitični značaj? To bi bila vendar grdobija prve vrste, kajti dijaki so med seboj opravili in so bili tudi klerikalci edini z vsemi drugimi. Nodajška stavka se je mirno in dostojno končala in ta nesrečna policija, ki je prav po nepotrebni zbegala vse mesto in nastopala kakor da stojimo na predvečeru kake revolucije, ni imela nobenega vzroka posredovati. Na svoje začudenje čitamo sedaj v nemških listih, da je policija nekaj »verhindrala«. Policia je sicer nekaj potrebna, da se njen ugled malo posveži, ali na stroške slovenskega dijašča se to ne bo godilo. Dijašč se je vseskoč dostopno in mirno vedlo, ni imelo nobenega namena, kaliti mir in zato tudi policija ni imela ničesar »verhindrati«.

+ **Nove dijaške težave.** Protiv vsemu pričakovovanju so danes dopolne zopet nastale težave s srednjosloškimi dijaki. Raznesla se je med njimi govorica, da jih čakajo hude disciplinarne kazni, ker so v sredo stavkali. Kako je ta govorica nastala, je nerazumljivo, kajti nasprotno je resnica, da so na merodajnem mestu vladale za dijaštvom ugodne dispozicije. A med dijaštvom je krožila govorica o hudičih disciplinarnih kazni, a čim so izvedeli, da se je začela preiskava, so stopili pred ravnateljstvo II. drž. gimnazije in zaprosili **zagotovila**, da ne bo noben dijak zradi stavke v sredo kaznovan. Ker takega zagotovila seveda niso dobili, je nastal nov konflikt in dijaki so večinoma zapustili šolo. Preiskava se vrši tudi na realki. Apeliramo nujno na slovensko dijaštvu, naj se vzdrži vsakega koraka, ki ni v sočljuščih s šolskimi predpisi in naj se vrne v šolo in naj redno in točno izpoljuje svoje dolžnosti. S stavkami se ne da nič doseči, absolutno nič, samo hude žrtve bi zahtevalo. Dijaštvu naj pomisli, da sedaj ni državne zbornice, da vlada v državi dejansko absolutizem in v takih razmerah se ni šaliti. Da bodo oblasti napravile red v šolah, o tem ni dvojma in bodo torej vse žrtve zmanjšane!

+ **Eksperimentiranje z mladino.** Pa je res že malo preveč, kako šolska uprava z mladino eksperimentira. Ne lastimo si sodbe o reformah pri podniku in zato nečemo o tem nič govoriti. Tiste »Jugendspiele«, ki so jih vpletali, smo pozdravili simpatično in kakor čujemo, so se tudi obnesli. Potem je prišlo **streljanje**. Razumeni sicer, da so vojaški krogci s tem streljanjem prav zadovoljni, govorijo pa je tudi, da niso z njim zadovoljni ne profesorji, ne starši, ker odvrača mladino od učenja. Mladina hodi vendar v srednje šole, da se pripravi za **civilne poklice, ne za vojaški stan**. A sedaj pripravlja vlada še nov eksperiment. Organizirati hoče skoute, menda ker se je ta organizacija na Gališkem jako dobro obnesla. Znano je, kak pomen imajo gališki skouti: nekaka avantgarde bodo v slučaju vojne med Avstrijo in Rusijo. Vsaj Poljaki sami sodijo tako o tej organizaciji in upajo, da bo v slučaju vojne revolucionirala Poljake na Rusku. A kak pomen naj imajo taki skouti pri nas? Tega vendar ne bo nihče mislil, da bi slovenski skouti igrali proti Italiji tako vlogo, kakor poljski proti Rusiji, saj je vendar razmerje med Slovenci in Italijani vse drugačno, kakor med Poljaki in Rusi. Nasprotje med Slovenci in Italijani je lokalno, je omejeno na Primorsko, o kakem drugem nasprotju pa še govora ni. Kar se pa tiče telesne vzgoje srednješolske mladine, discipliniranja duha in ojačevanja mišic, pa imamo v sokolstvu tako vzorno organizacijo, da res ni treba nič novega snovati, najmanj pa take eksotične organizacije, kakor so skouti. Vobče pa smo mnenja, da hodi mladina zato v šolo, da se pripravi za življenski poklic, ne pa da se gromače ali vojake.

+ **† Dr. Jan Podlipny.** V Pragi je včeraj umrl predsednik češkega narodnega sveta in bivši praški podžupan dr. Jan Podlipny. Pokojnik je igral v češki javnosti veliko vlogo. Bil je ne samo oduševljen Čeh, marveč tudi navdušen Slovan. Njegovo ime je značilo cel program. Kot Čeh in Slovan je bil Sokol z duši in telesom do zadnjega svojega zdihlja, kot politik je stal v vrstah mladočeške stranke, kjer je zastopal najradikalnejšo narodno češko in slo-

vansko politiko. Svoje politične načore je skušal tudi v praksi uveljavljavati in udejstviti, zato tudi ni bilo slovenskega politika, ki bi ga bili Nemci tako zelo sovražili, kakor so mrzili dr. Podlipnega. Ko je pokojnik postal praški župan, je nemško časopisje vprizorilo proti njemu pravcato gonjo. Ta gonja je šele ponehala, ko se je zahvalil na županski časti. Od tistega časa je dr. Podlipny živel le delu v narodnem svetu in sokolstvu. In sredi tega dela ga je zatekla blede smrt. O velikem pokojniku in njegovem delovanju še spregovorimo posebe. Pogreb bo v nedeljo popoldne. Večnaja pamat Janu Podlipnemu, češkemu narodu, ki ga je zadebla smrt velikega pokojnika nenadomestljiva izguba, pa naše globoko čuteno sožalje!

+ **Narodnem društvom v Ljubljani.** Narodno - obrambno društvo »Branibor« vabi vsa narodna društva ljubljanska, da pošlje svoje zastopnike **danes v petek zvečer ob 8. ure** v **"Narodni dom"** na sestanek, na katerem se bo razpravljalo o proslavi **500letnice zadnjega vstoličenja koroških vojvod na Gospodovskem polju**. Posebna vabila se ne razpošiljajo, vabljena pa so vsa narodna društva.

+ **Mestni sanitetni sluga Nikolaj Rus.** ki je že odlikovan s srebrnim križem za zasluge, je dobil sedaj svetinjo za štiridesetno zvesto službovanje. Včeraj je župan v mestni dvorani pred zbranimi mestnimi slugami in vpričo predstojnikov raznih mestnih uradov s primernim nagovorom slavljencu pripel to odlikovanje.

+ **Avtomobilna zveza Krško - Novo mesto.** V četrtek, dne 19. marca so se na tej progi zopet pričele redne dnevne dvakratne vožnje. Avtobus odhaja iz Krškega ob pol 8. zjutraj ter ob pol 4. popoldne in iz Novega mesta ob 11. uri 10 minut dopoldne in ob 6. uri 10 minut popoldne. V prometu bosta dva moderno opremljena Puch - avtobusa, eden za 15, drugi za 20 oseb. Poleg tega si je družba nabavila v Puchovi tovarni športni avtomobil za 6 oseb, z letno in zimsko karoserijo, zadnja izdelek tovarne vozov P. Keršič v Šiški. Ta avtomobil je slav, občinstvu tudi za posebne vožnje po zelo zmerih cenah vedno na razpolago.

+ **Iz Gotne vasi.** »Slovenec« od pretečene sobote se zaganja na naše zavedne može v zadevi, ki jo je bičal že pred mescem »Slovenski Dom«. Ne sežemo ne v bistvo, ne v podrobnosti te zadeve, to naj bo stvar »Slovenskega Doma«. Nekaj drugega pa je, kar moramo tudi na tem mestu pribiti. V »Slovenčevem« napadu, v katerem se že od daleč pozna, da ga je zagrešil naš dolgin Avsec s pomočjo Štemburjevega vin in pa Zurčevega narekanja, te načne krščanske dušice, zahtevajo ga sploh. Stangla, da naj svoj čas mu podljeno deželno podporo za zidanje svinskega hleva nazaj da, in sicer zato, ker noče biti več klerikalec in ker se je predržnil pri zadnjih volitvah agitirati proti Štemburiju za našega neodvisnega kandidata gosp. profesorja Škerla. Gosp. Zurc in Avsec, oče in boter te nesramne zahteve, ali se prav nič ne zavedata, da sta ga ravno s tem strašno položila in svojo stranko spravila v zadrgo? Kaj nič ne vesta, kako vajini prijatelji v Ljubljani vedno zatrjujejo, da je deželni odbor pravičen, nepristranski? Vidva pa trdita, da deželni odbor daje **deželno**, ne podporo iz **svojega** žepa, edino le takim, ki so pristaši S. L. S., če pa nehažo biti klerikalci, pa naj zato vrnejo podporo iz deželne blagajne nazaj? Gosp. Zurc, vsaj vi bi bili malo boli predvidni!

+ **Pri novomeškem vodovodu v Stopičah.** je v sredo popoldne blizu strojnice počila cev. Poleg mestnih delavcev in kaznjencev je šel še oddelek novomeške požarne brambe pomagati.

+ **Spomenik na vrhu Triglava.** Z Dunaja poročajo: Vojnaškemu pilotu nadporočniku Evgeniu Elsnerju, ki se je dne 9. marca na letališču in Aspernu smrtno ponesrečil, bodo postavili na vrhu Tr

boj na dve strani in stremimo pred vsem za dvemci cilji. V prvi vrsti imamo pred očmi naše vsestransko službeno zboljšanje, drugič pa se bori, da pridobljene priboljške tudi res mi uživamo. Nič nam ne koristi namreč ako še toliko pridobimo, ako nam uspeha našega dela odjeda pred nosom tujec, ki nas vedno bolj odriča iz služb in si osvaja na ta način ne le eksistenco na naš račun, marveč se polasti obenem tudi tistih dobro, ki smo jih našemu stanu mi pridobili. To naj uvidi vsak železničar in pozivljamo vse zavedene železničarje, da se o resnicu teh besedi prepričajo. Slovenski odnosno slovanski železničar je v vsaki drugi organizaciji slepo orodje in brezpravni faktor, ker je povsod in manjšini in ne polni vrst tuje organizacije v boju za priboljšek v svoj prid, marveč edino le v prid tujcu, ki nas vedno bolj izpodriva iz naših lastnih tal. Kaj koristi slovenskemu železničarju če se peha za socijalnodemokratičnimi organizacijami, če ga organizacija ne prizna za Slovenca, če ne vpošteva njegovih pravic, katerih tudi v tej organizaciji, če je tudi še tako demokratična, ne more zastopati, ker dobi takoj pod nos, da ni Slovenc, ampak mednaroden človek. Izsilili pa slovenski element v tuj mednarodni so organizaciji svojih pravic ne more, ker je v manjšini in se mora klanjati nemškemu forumu, ki pa povsod in vedno protrezira Nemce in Lah, ker tvorijo ti v organizaciji večino. Nemški in laški so drugi imajo vedno in povsod prednost pred slovenskimi, dobivajo boljša in lepša mesta, za Slovenca pa naj bodo dobr »Rudl«, kramp, kol ali lopata, dasi so v isti mednarodni organizaciji in bi morali imeti iste pravice. Kratko povedano, v taki organizaciji za Slovenca ni prostora, ker se ga primerno ne vpošteva, ker gospodarja v tli organizaciji Nemec in Lah. Slovenski železničarji naj vendar to dejstvo že enkrat uvidijo in naj strnejo vse moči v »Zvezi jugoslovenskih železničarjev«, ki edina služi in dela v prospeku in korist slovenskega, odnosno slovenskega železničarja.

Bračno društvo v Mokronogu

je pretečeno nedeljo vprizorilo krasno igro »Krivoprisežnik«, ki je nad vse pričakovanje izborna izpadla. Dvorana je bila nabito polna in mnogo jih ni moglo dobiti prostora. Vsled obenežje se igra v nedeljo dne 22. sušča ob 4. uri popoldne ponovi in sicer v salonu restavracije »Pri stari pošti.« Opazirja se na ta užitek posebno rodujibe iz okolice in vse one, ki zadnjici niso mogli dobiti prostorov.

Zveza jugoslovenskih železničarjev, podružnica Boh. Bistrice vabi vse člane kakor vse ostale neorganizirane železničarje na svoj društveni shod, ki se vrši v nedeljo, dne 22. marca t. l. ob 3. uri popoldne v prostorih hotela Mencinger v Bohinsko Bistrici.

Slovensko akad. društvo „Slovenija“ na Dunaju. V soboto dne 21. marca predava g. dr. Ivan Prijatelj o političnem in kulturnem življenju Slovencev v devetdesetih letih.

Dunajska podružnica slovenskega planinskega društva priredi v nedeljo, dne 22. marca t. l. celodnevni izlet na Schober. Odhod z vlakom ob 7. uri zjutraj s kolodvora Aspangbahnhof v Puchberg, Sebastianov vodopad, Schober, Oehler. Proviant. Cena športnega listka v Puchberg in nazaj 3 K (na naše športne legitimacije).

Prosveta.

Hrvaška opera gostuje, v ponedeljek, dne 23. t. m. ter se pojde Saint-Saensova opera »Samson in Dalila« in v torek, dne 24. t. m. ter se pojde Massenetova opera »Werther.« Tekst prve opere se dobi po 30 v pri blagajnici.

Umetnost.

Ljudski koncert. Društvo »Ljubljanski Zvon«, ki v zadnji dobi pod vodstvom spretnega in navdušenega povovodje g. Zorka Prelovca uspešno napreduje, je priredilo ljudski koncert v sredo, dne 18. marca. Že lani je pokazalo, da ga ne plašijo naši težki moderni zbori, to pot pa ni posreglo samo z njimi, temveč stopilo je pred nas z obširno, v starem žanru zloženo balado F. S. Vilharja, za soli in mešan zbor, z »Matijo Gubcem.« Ta balada nam slika to, kar je pred njo na koncertu pojasnil g. dr. Ilešič, predsednik »Matic Slovenske.« Pred nami se odigrava mučni prizor, ki se je vršil pred mnogimi leti na trgu sv. Marka v starem zagrebškem mestu. Zvonovi zvone, ljudstvo dere skupaj, Matijo Gubca, nesrečnega knečkega kralja, posade rabliji na razbeljen prestol, potisnejo mu v roke razbeljeno železo in dejejo mu na glavo razbeljeno krono.

G. govornik je razložil vse to nazorno in pesniško in nas uvedel tako v Vilharjevo balado. Zbor je pokazal, da ima na razpolago zelo kreple basse, primeren soprani in tenor in nekako slabši alt. Bariton solo je pel vmes g. J. Završan, tenor - solo g. Lumbar in bas - solo g. Pipp. Naporno skladbo so izvajali pevci z nekaterimi opravičljivimi težkočami srečno do konca. Poleg Gubca so nam pojavljalo zapeli še štiri zbrane. Dr. Kreka »Sliko«, Adamiča »Večer«, Lajovca »Vodica čista se vilac« in Pavčiča »Kaj ve misli.« Jako težka in zanimiva skladba je Krekova slika, zanimiv in obenem poln čustvene lepote je Adamičev »Večer«, ki se je »Ljubljanskemu Zvonu« posebno dobro posreč. Skladatelj nam v njem slika v močnih, zanosnih in sočnih barvah Stritarjeve besede. Lajovčev zbor se dvigajo do nenavadno bujnih, zanimivih in topnih muzikalnih mest, ki globoko in trajno učinkujejo. G. Pavčiča pesem »Kaj ve misli« se razpletla zlasti v pisani in močan konec. Kot solistka je nastopila gđe. Ivanka Hrastova. Zapela je Hugo Wolf pesem »Čez noč«, ki opisuje v izbornu izraženem kontrastu, kako pride nad nas čez noč veselje in kakor nas objame tudi čez noč bolest. Med pesmimi za klavir in soprani so ugajale najbolj Adamičeve »Trobenice«, ki so ljubka in originalna skladba, polna življenja in sveže umetniške sile. Gospod Trost je spremljal solistovske točke na klavirju in igrал sam dve skladbi Suka: »Legendo« in »Pomladansko idilo.« Suka v. Novak sta dva češka skladatelja, ki sta prodrla že davno meje svoje domovine in si ustvarila v svetovni glasbi prav dobro skladateljsko ime. Dobro je, da jih poznamo tudi mi. — Hvala za prijeditev, ki je stala nemalo truda, sodi v prvi vrsti gospodu povodnji Z. Prelovcu. Pokazal je, da v njegovih rokah »Ljubljanski Zvon« napreduje in da smemo od njega pričakovati v bodočnosti še zrelih umetniških večerov. Brstje je tu, nekaj cvetja je tudi bilo, pravih sadov pa z veseljem pričakujemo. — Obisk ni bil tak, kakoršnega bi zahtevalo društvo, ki tiči v močnem razvoju. Tudi od te strani mu je treba poguma.

Književnost.

»Slovenski Pravnik« ima v št. 3. slednjem vsebino: 1. Dr. Fran Goršič: Napake izročilnih pogodb. 2. Dr. E. P.: Reformatio in peius v kazenskem postopanju po odločbah kasacijskega dvora. 3. Iz pravosodne prakse. A. Civilno pravo, a) Odškodninsko poročilo je pogoda, ki se mora tolmačiti v prvi vrsti po splošnih načelih o pogodbah. b) O zastaranju služnosti radi nerabe. Začitni predpis § 432 civ. pr. r. naleta sodniku, stranki dati potrebna navodila za obavo pravnih činov, ne nalaga mu pa dolžnosti, iskati stvarno važnih okoliščin in dokazov. c) Stroški predloga na predznambo zastavne pravice po zmisu dvornega dekreta z dne 24. oktobra 1806 št. 789 z. j. z. vpisnina. d) V pravdi propali konkurni misi je naložiti pravdne stroške po zmisu §§ 11. 29. in 160. konkretna. — Očitna huda krivda sodišča po zmisu § 51. odst. 2. c. pr. r. e) Hrvaškega sodišča kazenski nalog, česar pravnomočnost je uradno potrjena, tvori izvršilni naslov proti tozemskemu zavezancu, ki mora v primeru nepravnomočnosti, da odvrne izvršbo, izposlati razveljavljene naloge pri inozemskem sodišču, nikakor pa ne pomaga rekurz proti izvršilni dovolitvi pri tozemskih sodiščih. f) Pri rešitvi vprašanja, ali je po domiku, oziroma po izvršilni prodaji nastale stroške smatrati za izvršilne stroške, določba § 285. izvrš. r. ne pride v poštev. B. Kazensko pravo, a) V postopanju radi pregresk zoper varnost časti sme zasebni otožitelj, obveščen o sklenjeni uvodni preiskavi, predlagati dopolnitveno enkrat. — Ko je ta predlog odklonjen, dobi zasebni otožitelj zadnji in definitivni rok za vložitev otožnice (§ 112. k. p. r.) 4. Izpred upravnega sodišča. Zagotovilo stroškov za zgradbo železniških postajališč je zadeva, ki spada v lastno področje občine. Dotični stroški se smejo pokriti s posebno občinsko doblado v prvi vrsti interesiranih vasi. (Razsodba upravnega sodišča z dne 9. decembra 1913 št. 9734 ex 1913.) 5. Književna poročila. 6. Razne vesti.

»Slovenskega Trgovskega Vestnika« 3. številka ima tole vsebino: 1. V. Žun: Vpogled v knjige. 2. Dr. K. Hinterlechner: Praktična geologija. 3. Dr. Franc Mohorič: Obriški in kazenski predpisi zoper nakup sumljivega blaga. 4. J. Skalar: Nekoliko narodno - gospodarske balance za 1. 1913. 5. J. Skalar: Narodno - gospodarski odnosi v Albaniji. 6. Raznotrosti: Nove deželne

doklade. — Pristožbine za pisma v prometu z Albanijo. — Vpeljava direktnih tarif v prometu z Dalmacijo. — Pisemske brzjavke v prometu z Ogrsko in Bosno - Hercegovino. — Volitve delegatov in namestnikov za občni zbor deželnega urada splošnega pokojninskoga zavoda za nameščence v Trstu. Iz lastne izkušnje. — Napovedi za osebni in rentni davek za leto 1914. — Neopravčeno očitname insolvence — razdaljenje časti. 7. Statistika: Uspehi posredovanja služb v Avstriji l. 1912. — Donos davka na vino in meso l. 1912. — Avstro - ogrska banka l. 1913. — Promet v tržaku pristanišču l. 1913. — Pridobivanje žvepla v Avstriji leta 1912. 8. Slovensko trgovsko društvo v Celju. 9. Slovensko trgovsko in obrtniško društvo v Mariboru. 10. Gremij trgovcev v Ljubljani. 11. Društvene vesti. 12. Trgovsko bolniško in podporno društvo v Ljubljani.

Izpred sodišča.

Obračuna pri okrožnem sodišču v Novem mestu.

Jarčevi zajci — ali žrtve Jarčevih zajcev in ječi. Mnogo se je že pisalo o komediji, ki jo klerikalci uganjajo s tem, da po svojih shodih splešparijo nerazsodno ljudstvo z obljudnimi, da je zajec že prost in ga sime vsakdo pobiti, kjer ga dobi. Vendar končno in razločno pojasnjena je bila ta komedija še le v ponedeljek 16. t. m. pred kazenskim okrožnim sodiščem v Novem mestu. Pojasniti jo je moral posl. Jarc sam, ki je kot priča na podlagi liguorjanske morale nehotno priznal, da je s svojimi obljudnimi na zadnjih volinilih shodih nevedne ljudi le — farbal in ob enem moral priznati, da zajec ni že prost.

Gre se tu za Jarčev volilni shod v Št. Petru pri Novem mestu, na katerem je komedijo o prostem zajcu na tak način navzočim kmetom predaval, da so bili prepričani, da je zajec prost in so tem prepričali, da je zajec res še tisti dan nad zajce. Toda vsi, kolikor se jih je zasledilo, so bili pred sodiščem kaznovani. Eden teh je tudi Franc Židanek, posestnik in zidar v Žlebeh pri Št. Petru. Tudi ta je bil pri okrajnem sodišču zaradi Jarčevih zajcev kaznovan na 5 dni strogega zapora in 10 K globe za zapadilo puško. Ta mož se je prepričan, da je ravnal le po Jarčevem zatridlu, pritožil na vyzkumno sodišče. Ali je ta sicer resen' mož glede politike res še otrok, ali je že napravil maturu, to je razvidno iz njegove lastne izpovedi pred 4 sodniki in državnimi pravnikom. Izpoved se med drugim glasi sledete:

»Jaz sem veren mož in tak katoličan, ki vidim v svojem dušnem pastirju vodnika in učenika, o katerem sem trdno prepričan, da mi hoče le dobro in da mi govorji vedno le resnico. Tako me je učila mati, tako sem se učil v šoli in takoj sem vedno slišal v cerkvi iz ust svojega duhovnika samega... Ti nauki so me vsega osvojili, prešli so mi v kri in meso. Če tudi sem v poznejšem življenju marsikatero misel spremenil, a moje globoko zaupanje v duhovniku je ostalo trdno, nespremenjeno... Drugega svetovalca (kot duhovnika) nisem nikdar poznal in ga tudi nisem nikdar iskal. — V takem razmerju do svojega duhovnika sem živel jaz in živi vsa soseska. Naš župnik je nas može večkrat poklical k sebi, da smo prereševali razna vprašanja o cerkvi, šoli in javnem življenju sploh. Kar je župnik spoznal za pravo, to je bila za nas najsvetjejsa resnica, po tem smo se vsi ravnali...«

»Tako je bilo tudi nekega dne meseca oktobra pr. l. Naš župnik nas je zbral v farovžu. Rekel je, da bomo v kratkem morali voliti nove može v deželnem zbor... da moramo voliti može vredne zaupanja, udane cerkvi in njenim poglavarem. Predstavljam je navzočega Evgena Jarca, kot moža, ki naše zaupanje popolnoma zasluži. — Povedal je o njem, da je delni in državni poslanec, ki dela deželne in državne postave. Pozval nas je, da poslušamo njega in nam ukazal, da ga ubogamo...«

»Nato je vstal g. Jarc in nam najprej razložil, kakšno moč in kakšen velik vpliv imata on in njegova stranka v deželi in državi. Kar hoče on in njegova stranka, vse dosežeta, pa naj se temu posvetna gospoda že tako upira. Ko je še našel kaj vse je že storila njegova stranka v korist kmetu, je končno še reklo: »Kmetje, nekaj novega vam bom povedal. Vsi čutite škodo, ki vam je povzročil zajec leta in leta. Zdaj pa imamo v deželnem zboru sklep, da je zajec prost, da je to lava. Mislim, da ste s tem kmetje vsi zadovoljni, kvečkem če bo kak lovček na skrivnem potolčil solzo po njem. Zdaj torej veste. Če bi pa kdo zaradi zajca imel kakšne sitnosti z goospasko, ta se naj zglaši pri meni.«

Ta vesela vest je šla od ust do ust. Prepričanje, da je zajec prost, je bilo splošno. Besedam g. Jarcu, potrjenim po duhovniku sem verjet kot evangeliju. — Izpodbijam zato prvo sodbo. Ce je torej duhovska oblast sama to vest kot resnično potrdila, čemu naj bi bil zajec še poizvedoval pri posvetni gosposki. Jaz sem vedno tako slišal in sem bil vedno tako poučen, da je posvetna gosposka le pomagavka duhovske oblasti...«

Prosimo! Takih nazorov se je spovedal mož pred sodiščem in mož, ki ima dandanes še take nazore o politiki, tak mož ni otrok v politiki? Ne, dandanes ni več! Naredil je maturu, ampak ta ga bo bolela, da jo bo pomnil vse svoje žive dni. Mož se je skliceval na poslanca Jarcia in župnika Vovko kot priči. In veste, kaj sta ti dve priči potrdili? Jarc je dejal: Nikdar nisem trdil, da je lov na zajce že prost. Ne prevzamem pa nobene odgovornosti zato, če so me ljudje napačno razumeli. (— Torej ljudje božji, po taki Jarčevi izpovedi v božde dobro pazite, kaj vam bo zopet klobasal). — Župnik Vovko kot priča zaslisan, je svojega moža tudi začajil, kot svoj čas sv. Peter svojega Učenika, in je dejal: Poslanec Jarc je takrat le govoril, da bo zajec od lova prost, in da dotični lovski zakon bo še lahko sankcijoniran.

Vzkljico sodišča je prvo odsodilo le toliko spremeni, da je obtoženu odpustilo denarno globo kot posebno kaznen za puško in bo Židanek za svojo dobro vero v svoje katoličke zveličarje kot sta Jarc in župnik Vovko, sedel samo 5 dni v zaporu.

Telefonska in brzjavna poročila.

Zaradi tržaških dogodkov.

Dunaj, 20. marca. Snoči se je vršilo drugo zborovanje jugoslovenskega dijaštva, ki je iznova protestiral proti dogodkom na Revoltelli in proti italijanskim denunciacijam, da so jugoslovenski dijaki krivi te afere. V posebni resoluciji so izjavili svojo pripravljenost boriti se eventualno z najskrajnejšimi sredstvi proti nadaljnem poskusom italijanske provokacije ter pozivljajo vso jugoslovensko javnost in politične krogove, da se naj-energičneje bore za jugoslovensko vseučilišče in za splošne kulturne potrebe Jugoslovanov.

Občinske volitve na Dunaju.

Dunaj, 20. marca. Pri včerajšnjih občinskih volitvah iz tretjega volilnega razreda so bili v vseh okrajki izvoljeni krščanski socialci. Izvoljena sta bila tudi župan dr. Weiskirchner in podžupan dr. Porzer. Danes se vrše volitve 48 svetovalcev, doslej so imeli od teh mandatov krščanski socialci 47. Novačenje.

Vohunski proces na Dunaju.

Dunaj, 20. marca. V vohunskem procesu proti Rusom sta bila danes Kukel in Terezija König opročena, ostali otoženci pa so bili obsojeni na ječ od 18 mesecev do 4 let.

Razredna loterija.

Dunaj, 20. marca. Pri današnjem žrebanju je dobila 30.000 K št. 75.508, po 20.000 K št. 5514. 29.168 in 48.707, po 5000 K pa št. 77.097 in 29.394.

Gališka volilna reforma.

Dunaj, 20. marca. Cesar je sprejel tajnega

Razne stvari.

* Odlikovanje Berchtolda. Pažež je podelil avstrijskemu ministru za zunanjost posle Berchtoldu veliki križec Pijevega reda.

* K atentatu v Debrecinu. Med vožnjo na romunsko mejo je pobegnil policijski eskort Ivan Avram, brat debrečinskega atentatorja Teodorja Avrama.

* Samomor nadporočnika. V Debrecinu je izvršil samomor nadporočnik 39. pešpolka Franc Redl, ki je bil dodeljen tamošnji kadetni. Samomor je izvršil, ker so prišli na sled raznim malverzacijam, v kadetni blagajni.

* Poskušen napad na vojaško stražo. V Kapušnih sta napadla dva do sedaj še neznania moška vojaka, ki je straži tamošnjo smodnišnico. Ko sta bila napadalca že precej blizu vojaka sta ustreila na njega s šibrami. Vojak ni bil zader in je ustrelin na napadalca, ki sta se pa pravočasno strelu umaknila.

* Predrzen beg. Pri deželnem sodišču na Dunaju je izprševal preiskovalni sodnik že večkrat zaradi tavnine kaznovanega Neigla. Med izprševanjem je poklical nekdo sodnika k telefonu. To priliko je porabil Neigl, vzel je sodnikov klobuk in pogbenil. O begunu nimajo še nobene sledu.

* Obsojeni roparji. — Dvojna smrtna obsodba. V Krakovu se je končala obravnavna proti roparjem, ki so vložili v knjigotržnico Svitovskija, umorili gospodarja in ukradli ves denar. Dva oboženca Kobrinski in Gasgjevič sta obsojena na smrt, eden na 18 let in drugi na 12 let težke ječe.

* Odklonjeno zadoščenje. Pred okrajnim sodiščem na Dunaju sta bila obsojena dijaka Eger in Kehrer na 50 odnosno 30 K globe, ker sta odklonila nekemu vseučiliščniku zadoščenje. Sodišče se je postavilo na stališče, da je odklonitev zadoščenja in sicer s sklicevanjem na Waidhofenjevo stališče težka osebna žalitev.

* Velika nesreča na morju pri Benetkah. — Petdeset oseb utonilo. Iz Benetk poročajo: Včeraj ob pol šestih zvečer se je tu dogodila velika nesreča na morju. Okoli 50 oseb se je smrtno ponesrečilo. Neki parni čoln komunalnega podjetja je pripljal iz Sante Elisabette na Lido okoli 80 oseb. Naenkrat je parni čoln zadel ob torpedni čoln, ki je remorkiral velik splav. Čoln je bil napol pretezan. Sprednji del se je takoj potopil. Vse osebe, ki so bile v kajutah, so bile takoj pod vodo. Do včeraj zvečer so rešili deset oseb. Med ponesrečenci sta italijanski pomorski pomočnik Bossi in ruski podkonzul Merkinski. Pravijo, da se je nesreča dogodila vsled tega, ker so kapitan in pasażirji opazovali neki hidroplan. Vsled tega niso opazili, da se bliža torpedni čoln.

* Povodnj in viharji. Povodnj na Ogrskem vedno bolj ogrožajo prebivalstvo. Izstopile so skoro vse večje reke in preplavile obširna ozemlja. Ljudje beže preplašeni iz ravnin in puščajo premoženje in blago, da si pridobije čas za beg. Škoda je ogromna, več velikih vasi in naselbin je popolnoma pod vodo. — Iz Španske poročajo o strašnih viharjih, posebno v obrežnih okrajih. V pristanišču Mella sta se potopili dve veliki šalupi vojne mornarice, dva velika in 13 manjših ribških čolnov in laški parnik »Leonardo«. Moštvo vseh potopljenih ladij se je rešilo. Škoda pa je ogromna. Laški parniki bodo morda še dvignili, ker se je potopil na bolj plitvem mestu. Veliko škode je napravil vihar tudi pri pristaniških načravah. Slična poročila prihajajo tudi iz drugih pristanišč.

Gospodarstvo.

— Razredna lotterija. (Brez obveznosti.) Dne 18. marca so dobitne štečke št. 54.319 200.000; št. 95.286 20.000 K; št. 50.707, 81.376 10.000 K; št. 7091, 29.119, 84.135, 5000 K; po 2000 K št. 811, 2264, 3234, 9786, 10.296, 13.429, 13.789, 14.048, 15.195, 24.117, 24.346, 28.936, 36.211, 40.730, 52.037, 63.469, 64.397, 66.558, 66.889, 72.023, 74.051, 74.210, 79.599, 87.359, 93.046, 98.817, 96.045, 97.703, 99.451; po 1000 K št. 1767, 5782, 6563, 8064, 8434, 12.365, 14.034, 14.043, 16.546, 16.764, 17.157, 18.706, 20.202, 23.687, 25.792, 30.384, 34.768, 38.009, 43.165, 45.391, 48.819, 49.282, 50.893, 52.690, 54.450, 62.068, 63.964, 64.081, 66.483, 76.609, 79.624, 82.847, 87.514, 88.259, 91.558, 93.711, 97.123, 99.927. — Dne 19. marca 20.000 K št. 61.805; 10.000 kron št. 46.658; po 2000 K št. 4390, 7612, 8228, 12.772, 19.956, 21.638, 25.548, 29.990, 37.471, 44.682, 47.311, 51.532, 54.106, 64.067, 75.539, 77.215, 78.069, 87.604 in 97.518; po 1000 K št. 2098, 2771, 10.884, 13.098, 13.622, 15.371, 23.488, 30.347, 31.367, 34.579.

41.520, 43.542, 43.886, 51.026, 52.615, 52.972, 53.898, 56.156, 60.762, 61.621, 63.178, 64.159, 65.163, 66.198, 71.001, 73.523, 76.938, 83.475, 86.320, 87.411, 91.928, 92.091, 98.707 in 99.362.

— Filialka Jadranske banke na Dunaju. — Národní Listy — poročajo, da ustavljiva Jadranska banka na Dunaju filialko in da je že najela pisanische prostore blizu borze.

— Srbska industrijska banka. Iz Belgrada poročajo: Tu nameravajo ustanoviti industrijsko banko s kapitalom več milijonov dinarjev. Ustanovitve se bo udeležilo mnogo velikih srbskih industrijev.

Podpirajte dijaško podporno društvo „Radogoj“ v Ljubljani.

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: dr. Vladimir Ravnhar, drž. poslanec. Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

All veliko sedite? Sedežne položke iz nalašč v ta namen pripravljene klobučevine popolnoma zabranijo odigranje in ono nevšečno svetkanje hlač in kril. Prijetno, udobno in zdravo sedenje! Pozor trpini na hemoroidah! Prospekt pošlje na zahtevo: Anton Obrera, tapetnik v Ljubljani, Selenburgova ulica št. 1. (3578)

Pazite na dan 25. marca t. I.

Samo za one kadilce cigaret, ki glede na svoje zdravje radi vsak dan 1 do 2 vinarja več izdajo: „Modiano Club“ Najdražje pa tudi najboljše. Na zdravniško priporočilo so tako stročnice antikontinske kakor tudi listki nepotiskane, na vsakem posameznem je pa iz vodnega tiska razvidna varnostna znamka in ime izdelovalca.

Zitne cene v Budimpešti. Dne 20. marca 1914.

Terni in.
Pšenica za apr. 1914. . . za 50 kg 12.46
Pšenica za maj 1914. . . za 50 kg 11.24
Rž za apr. 1914. . . za 50 kg 9.59
Rž za oktober 1914. . . za 50 kg 8.66
Oves za apr. 1914. . . za 50 kg 7.75
Oves za oktober 1914. . . za 50 kg 7.75
Koruza za maj 1914. . . za 80 kg 6.71

Meteorološko poročilo.

Vilna nad morjem 300-2 Srednji zračni tlak 738 mm

Čas meseč	Stanje baro- metra v mm	Temper- atura G	Vetrovi	Nebo
18. 2. pop. 9. zv.	731.1 731.9	10.1 2.8	sl. jzah. sr. jvzh.	jasno "
19. 7. zj.	729.8	1.0	sl. svzh.	pol. oblak.
" 2. pop. 9. zv.	726.5 726.9	2.8 1.4	sl. jug. sr. szah.	snež oblačno
20. 7. zj.	728.0	0.4	sl. sever	magenta

Srednja temperatura srede 38°, norm 40° četrtek 1.7°, norm 4.2°. Padavina v 24 urah, 0.0-mm in 14.2 mm.

Nad 20.000 plešč v zalogi.

Specialne plešče najslavnnejših opernih pevcev in pevk: Caruso, Szelezak, Naval, Demuth, Battistini, Arnoldson, Destin, Selma Kurz itd.

Vsa popravila izvrsujem v svoji lastni delavnici točno in solidno. — Pri večjem odjemu popust.

Ceniki brezplačno.

Borzna poročila.

Ljubljanska

Kreditna banca v Ljubljani.

Uradni kurzi dun. borse 20. marca 1914.

Naložbeni papirji.	Dunari	Dingrazi
40% majeva renta	82.15	83.25
42% srebrna renta	87.30	87.50
40% avstr. kronska renta	83.55	83.75
40% ogr. kronska renta	82.45	82.65
40% kranjsko dež. posojilo	—	89—
40% k. o. češke dež. banke	95—	96—

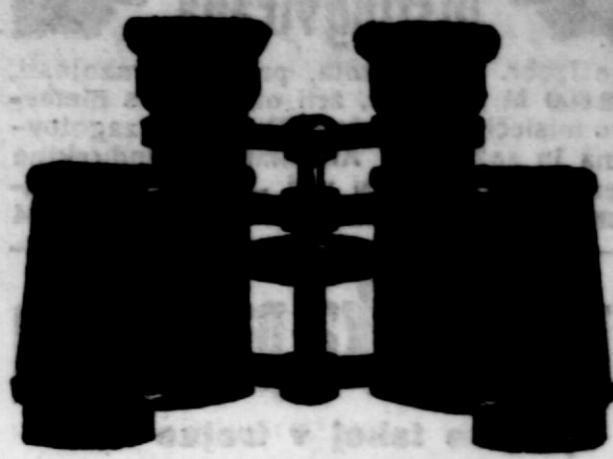
Srečke.	Dunari	Dingrazi
Srečke iz 1. 1860 1/6	442—	452—
" 1864	680—	690—
" zemeljske i. izdaje II.	293—	302-80
" ogrske hipotečne	241-75	251-75
" dun. komuna/ne	227-75	237-75
" avstr. kreditne	469—	479—
" ljubljanske	57—	63—
" avstr. rdeč. kriza	52.50	56.50
" ogr.	31.55	35.75
" bazilika	27—	31—
" turške	226.75	229.75

Bolnico.	Dunari	Dingrazi
Ljubljanske kreditne banke	402—	404—
Avt. kreditnega zavoda	636.25	637.25
Dunajske bančne družbe	531—	535—
Južne železnice	102.90	103.90
Državne železnice	712.50	713.50
Alpine-Montan	838.25	839.25
Ceške sladkorne družbe	296—	300—
Zivnostenske banke	272.50	273.55

Valute.	Dunari	Dingrazi
Cekini	11.38	11.42
Marke	117.65	117.85
Franki	95.30	95.50
Lire	95.10	95.30
Rubli	252.62	252.62

Sidro-Thymol-mazilo za labke doškodke (rane), nezačeljene rane in opeklne. Dose K. 80.

Sidro-Liniment. Capsici compo.

Pripravlja se kot strokovnjak
K. JURMAN = conik. =
optik - specialist, optični zavod z električnim obratom.
Bodite prividni pri nakupu čel, ker je specialist vam lahko določi pravilno
čelo in Vas strokovnjaško posreže.

Nova stekla za daleč in bližino,
važno za dalekovidne.

**Skoraj nova
špecerijska oprava
so takoj proda.**
1004
Poizve se Ljubljana, Marije
Terezije cesta št. 7 leve.

Mlad, oženjen v vseh strokah izvelben trgovec
išče službe potnika,
skladiščnika ali poslovodje v boljšo trgovino.
Položi tudi lahko večjo kavcijo ali vstopi
kot družabnik.
Pisma na upravnštvo Slovenskega Na-
roda pod "Marijavec/1000".

**Največja
zaloga
amerikanskih
pisarniških
oprav.**

THE REX CO., Ljubljana, Šelenburgova ul. 7
(nasproti glavne pošte). — Telefon št. 38. 1078

NOVI

gumijev podpetnik
je zaradi mnogih prednosti občudovati.

Prednosti: koja je priljena, graciozna, brez šuma, vzrujejo se lastni živci in živi oklice. Prihrani se mnogo denarja na četrti, računih, ker je novi Berson gum. podpetnik stanov. od usnja in čeviji obut. okliko in teg.

**Spomladne modele
za dame in deklice pripravlja tvrdila**

A. Lukic

Ljubljana, Pred škofijo 19.
Za gospode in dečke
največja izbera 958

oblek in površnikov

najnovejšega kroja. Priznano najnižje cene.

Solidna posrežba! Solidna posrežba!

Stavbno podjetje:

Prevzamem javne in zasebne stavbe, železobetonske mostove, stope itd. — Popravila izvršujem po najnižjih cenah. Izdelujem načrte in dajem strokovna navodila.

Parketna tovarna:

Vetika zaloga hrastovih in bukovih deščic, katere dobavim z ali brez polaganja; prevzamem tudi popravila in polaganje deščice na stare že obstoječe itd.

Strojno mizarstvo:

Izdelujem vsa stavbno-mizarstvo tisto se dela, pohištvo te proti naročilu. Izvršujem tudi vsakovrstna popravila točno, povoljno in po nizkih cenah.

Pristen dober

brinjevec

se dobi pri 43

L. SEBENIKU v Spod. Siski.

Popravila.

**Modni salon
Stuchly - Maschke
LJUBLJANA
Zidovska ulica 3.
Prodaja damske in otroških
klobukov. — Žalni klobuk.**

Nič ne pomaga!

Vse vpitje je glas vpijočega v puščavi. Ker
prave angloške

**gramofone in originalne
gramofonske plošče**

dobite iz prve roke

edino v moji trgovini.
Caruso, Slezak, Demuth, Battistini, Selma Kurz in drugi
svetovni pevci pojo vsaki dan v moji prodajalni

Sodna ulica 5, poleg c. kr. dež. sodnije.

Peslavje p o p o l n o m a b r e z p l ď o n o .

A. Rasberger, Ljubljana.

Glavni zastopnik: The Gramophone Co. Limited.
London, Avstrijske gramofonske družbe na Dunaju, Homophon Company Berlin.

Veliko godbeno avtomate vedno v zalogi.

NOVOST! Samoigrajoči klavir z navijanjem na pero. NOVOST!

3513 **Od dobrega najboljše!**

Lastna delavnica za popravila.

Ceniki franko;

**Avstr. amerikan.
= zaloga čevljev =
Prešernova ul. 52.**

12·50

16·50

**Naši čevlji po kakovosti,
:: priležnosti in eleganci ::
prekose vsako konkurenco.**

U. Scagnetti, Ljubljana.

Tehnična piarna: za skladitom državnega kolodvora.

436

Telefon štev. 299.